

Het Lam
- Advocaten -

* 2 0 1 5 1 0 1 5 9 9 *

Reg.Nr
Ingekomen

2015101599
9-6-2015

Autoriteit Consument & Markt (ACM)
T.a.v. drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH Den Haag

Den Haag, 9 juni 2015

Zaaknummer: 12.0290.30

Betreft: Zienswijze Dow Benelux B.V. op het door de ACM vastgestelde ontwerpbesluit inzake de door Dow Benelux B.V. ingediende aanvraag (voor zover vereist) voor een ontheffing voor een gesloten distributiesysteem voor het gasnet op de locatie Terneuzen.

Geachte heer Koel,

Bij brief d.d. 29 april 2015 (uw kenmerk ACM/DE/2015/202293) heeft u aan Dow Benelux B.V. (hierna "Dow Benelux") een door de ACM opgesteld ontwerpbesluit toegezonden m.b.t. de door Dow Benelux ingediende aanvraag (voor zover vereist) voor ontheffing voor een gesloten distributiesysteem (GDS) voor het gasnet gelegen op het industrieterrein van Dow Benelux te Terneuzen (hierna "Ontwerpbesluit"). U heeft Dow Benelux in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen op het Ontwerpbesluit. Van deze gelegenheid maakt Dow Benelux gaarne gebruik. Hieronder vindt u de zienswijze van Dow Benelux op het Ontwerpbesluit.

I. GASTRANSPORTNET

PARAGRAAF 1: GAS (EX ARTIKEL 1, LID 1, ONDERDEEL B GASWET)

1. Artikel 1, lid 1, onderdeel b Gaswet bevat een wettelijke definitie van 'gas'. Onder 'gas' wordt blijkens dit artikel verstaan 'aardgas' of een aan aardgas gelijkwaardige stof dan wel gas geproduceerd met hernieuwbare energiebronnen (ex artikel 1, lid 1, onderdeel a Gaswet).

2. Het door Dow Benelux beheerde 8 bar menggasnet bevat een grote component waterstofgas afkomstig van de LHC krakers van Dow Benelux. Aardgas wordt slechts toegevoegd om te komen tot een gewenste samenstelling van het brandstofgas (ook wel aangeduid als 'fuel gas') nodig voor de op het 8 bar menggasnet aangesloten fabrieken van Dow Benelux, Trinseo Netherlands B.V. (hierna "Trinseo") en (vanaf 1 mei 2015) Blue Cube Netherlands B.V.¹
3. Het waterstofgas in het 8 bar menggasnet wordt niet geproduceerd met een in artikel 1, lid 1, onderdeel a Gaswet bedoelde hernieuwbare energiebron. Daarmee is het gasmengsel dat zich bevindt in het 8 bar menggasnet geen in artikel 1, lid 1, onderdeel b, sub 2 Gaswet bedoeld (bio-)gas.
4. Evenmin is het brandstofgas ('fuel gas') dat zich bevindt in het 8 bar menggasnet te kwalificeren als aardgas afkomstig van ondergrondse aardgasvelden. Een wezenlijk deel van het brandstofgas ('fuel gas') bestaat niet uit aardgas, maar uit waterstofgas geproduceerd in de LHC krakers van Dow Benelux.
5. Uit de wettelijke definitie van 'gas' volgt dat onder 'gas' in de zin van de Gaswet tevens wordt verstaan een stof die eigenschappen heeft die gelijkwaardig zijn aan het in aardgas aanwezige methaan. Naar aanleiding van hetgeen door Trinseo tijdens de hoorzitting bij de ACM d.d. 1 juni 2015 naar voren is gebracht in haar zienswijze op het Ontwerpbesluit heeft Dow Benelux de aard van het gas dat zich bevindt in het 8 bar menggasnet nader bekeken. Naar het huidige oordeel van Dow Benelux kan het gas dat zich bevindt in het 8 bar menggasnet niet worden gekwalificeerd als een in artikel 1, lid 1, onderdeel b Gaswet bedoelde stof met eigenschappen die gelijkwaardig zijn aan het in aardgas aanwezige methaan. Ter toelichting het volgende.
6. Uit de wetsgeschiedenis van de wettelijke definitie van 'gas' als omschreven in artikel 1, lid 1, onderdeel b Gaswet volgt dat van 'gas' in de zin van de Gaswet slechts sprake is indien de betreffende gasvormige stof gelijkwaardige eigenschappen heeft als aardgas (artikel 1, lid 1, onderdeel b, sub 1 Gaswet). Om van de in artikel 1, lid 1, onderdeel b, sub 1 Gaswet bedoelde gelijkwaardige eigenschappen te kunnen spreken is onder meer van belang dat de calorische waarde van de gasvormige stof moet vallen binnen de bandbreedte van de calorische waarde van aardgas.²
7. De dichtheid en de calorische waarde van brandstofgas (ook wel aangeduid als 'fuel gas') in het 8 bar menggasnet wijkt aanzienlijk af van het aardgas in een reguliere gasleiding. De dichtheid en de calorische waarde van een gas bepalen de zogenaamde Wobbe-index van het gas. De Wobbe-index is een maat voor de uitwisselbaarheid van verschillende gassen op een bepaalde brander. Alleen gassen met eenzelfde Wobbe-index geven eenzelfde thermisch vermogen op een brander. Door de significante verschillen in dichtheid en calorische waarde is brandstofgas ('fuel gas'), bevattende een aanzienlijke component waterstofgas, daarmee niet vergelijkbaar met aardgas.
8. Naast de afwijkende calorische waarde van het brandstofgas ('fuel gas') in het 8 bar menggasnet t.o.v. het aardgas (methaan) is tevens van belang dat de aanwezige

¹ Zie hoofdstuk 2 van deze brief waarin nader op het bedrijf Blue Cube Netherlands B.V. wordt ingegaan.

² TK 1999/2000, 26463, nr. 6, blz. 64, artikel 1, eerste lid, onderdeel b.

hoeveelheden waterstofgas in het menggasnet zeer grote schommelingen laten zien. Het percentage waterstof in het 8 bar menggasnet varieert in de praktijk tussen de 10 en 35 volume procent. Deze zeer grote fluctuaties in aanwezige hoeveelheden waterstofgas in het menggasnet hebben tot gevolg dat branders het gas afkomstig uit het menggasnet slechts kunnen verdragen indien deze branders zijn gekoppeld aan een complex meet- en regelsysteem dat het verbrandingsproces nauwkeurig aanstuurt en beheerst. Het in het menggasnet aanwezige brandstofgas bestaande uit een mengsel van waterstofgas en aardgas kan (en mag!) dan ook niet in het openbare aardgasnet worden ingevoed.³

9. Tot slot wordt er op gewezen dat het percentage stikstofgas aanwezig in aardgas (bijvoorbeeld L-gas) aanzienlijk afwijkt van de hoeveelheid stikstof aanwezig in het brandstofgas ('fuel gas') dat zich bevindt in het 8 bar menggasnet. In aardgas is een aanwezigheid van ca. 14 volume procent stikstof gebruikelijk. Daarentegen is de hoeveelheid stikstofgas in het brandstofgas ('fuel gas') in het 8 bar menggasnet minder dan 1 volume procent. Stikstof is een inert gas. Stikstof reageert niet met andere stoffen. Stikstof is daarmee geen brandbaar gas en daarmee geen energiebron. Als sprake is van een laag percentage stikstof in gas wordt het resterende volume aan gasvormige stoffen ingenomen door wel brandbare stoffen. Dit betekent dat de hoeveelheid aanwezige stikstof (uitgedrukt in volume procenten) in een brandbaar gasmengsel rechtstreeks van invloed is op de hoeveelheid energie (in de vorm van thermische energie) die vrijkomt bij verbranding van het betreffende gas. Het zeer lage volume stikstof in het brandstofgas ('fuel gas') in het 8 bar menggasnet maakt dan ook dat het in dit menggasnet aanwezige gasmengsel qua eigenschappen niet gelijk kan worden gesteld aan aardgas.
10. Op grond van bovenstaande overwegingen, bezien in onderling verband en samenhang, concludeert Dow Benelux dat het brandstofgas ('fuel gas') dat zich bevindt in het 8 bar menggasnet niet kan worden aangemerkt als een in artikel 1, lid 1, onderdeel b, sub 1 Gaswet bedoelde aan aardgas gelijkwaardige stof die voor de toepassing van de Gaswet kwalificeert als 'gas' (ex artikel 1, lid 1, onderdeel b Gaswet).
11. Het brandstofgas ('fuel gas') in het door Dow Benelux beheerde 8 bar menggasnet kan niet worden aangemerkt als 'gas' als bedoeld in artikel 1, lid 1, onderdeel b Gaswet.

PARAGRAAF 2: GASTRANSPORTNET (EX ARTIKEL 1, LID 1, ONDERDEEL D GASWET)

12. Uit artikel 1, lid 1, onderdeel d Gaswet volgt dat van een in dit artikel bedoeld 'gastransportnet' slechts sprake is, indien het betreffende stelsel van gasleidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen is 'bestemd' of wordt 'gebruikt' voor het transport van 'gas' als bedoeld in artikel 1, lid 1, onderdeel b Gaswet.

³ Veiligheidsredenen verzetten zich tegen het invoeden van brandstofgas ('fuel gas') in het openbare gasnet. Het door Dow Benelux geproduceerde brandstofgas bevat een aanzienlijke hoeveelheid waterstofgas. Waterstofgas bestaat uit kleinere moleculen dan methaan (hoofdbestanddeel aardgas). De kleinere waterstofgasmoleculen leiden tot hogere lekverliezen uit (reguliere) gasleidingen met alle veiligheidsrisico's, zoals explosiegevaar, van dien. Waterstofrijke gasmengsels mogen dan ook omwille van veiligheidsrisico's niet worden ingevoed in het openbare gasnet.

13. Zoals hierboven reeds toegelicht kwalificeert de gasvormige stof (brandstofgas / 'fuel gas') in het 8 bar menggasnet niet als 'gas' in de zin van artikel 1, lid 1, onderdeel b Gaswet. Het 8 bar menggasnet van Dow Benelux is enkel bestemd voor het transport van dit brandstofgas ('fuel gas'). Het menggasnet is uitdrukkelijk niet bestemd voor het (enkele) transport van aardgas (of een daarmee krachtens artikel 1, lid 1, onderdeel b Gaswet bedoelde gelijkwaardige stof).
14. Evenmin wordt het 8 bar menggasnet in de praktijk gebruikt voor het enkele transport van aardgas, zelfs niet in het door Trinseo gestelde geval van een calamiteit waardoor geen brandstofgas ('fuel gas') beschikbaar zou zijn.⁴ Met zijn opmerking gaat Trinseo er namelijk aan voorbij dat de door Dow Benelux bedreven LHC krakers, waarmee het waterstofgas dat wordt ingevoerd in het 8 bar menggasnet wordt geproduceerd aan het begin van de productieketen op de locatie staan. Bij uitval van de LHC krakers stagneert de productie van door Dow Benelux aan de overige bedrijven (en daarmee andere bedrijven op het terrein) geleverde grondstoffen nodig voor hun productieprocessen. Bij uitval van de LHC krakers valt de gehele productieketen op de locatie stil en daarmee ook het transport van gas in het 8 bar menggasnet. De praktijk van de afgelopen decennia bevestigt deze gang van zaken. Het 8 bar menggasnet is in de afgelopen decennia nimmer gebruikt voor het enkele transport van aardgas. Het 8 bar menggasnet bevat altijd, in meerdere of mindere mate (tussen de 10 en 35 volume procent) waterstofgas.
15. Het 8 bar menggasnet is noch bestemd, noch wordt gebruikt voor het transport van 'gas' (ex artikel 1, lid 1, onderdeel b Gaswet). Daarmee kwalificeert het 8 bar menggasnet niet als een in artikel 1, lid 1, onderdeel d Gaswet bedoeld 'gastransportnet'.

PARAGRAAF : DIRECTE LIJN (EX ARTIKEL 1, LID 1, ONDERDEEL AN GASWET

16. Voor zover de ACM toch van oordeel mocht zijn dat het brandstofgas ('fuel gas') dat zich bevindt in het 8 bar menggasnet van Dow Benelux kwalificeert als 'gas' in de zin van de Gaswet stelt Dow Benelux zich, bij wijze van subsidiair argument, op het standpunt dat het 8 bar menggasnet moet worden aangemerkt als een in artikel 1, lid 1, onderdeel an Gaswet bedoelde 'directe lijn'. Ter onderbouwing van dit standpunt wijst Dow Benelux op hetgeen zij reeds ten aanzien van dit punt naar voren heeft gebracht in haar tot de ACM gerichte brief d.d. 27 maart 2014 m.b.t. de door Dow Benelux ingediende aanvraag voor een ontheffing GDS (voor zover vereist).
17. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat voor de juridische kwalificatie van het 8 bar menggasnet niet relevant is dat zich in dit menggasnet (als onderdeel van het brandstofgas / 'fuel gas') ook ingevoerd aardgas afkomstig uit het 16 bar gasnet van Dow Benelux bevindt. Zoals blijkt uit de wetsgeschiedenis van de 'directe lijn' is voor de kwalificatie van een stelsel van gasleidingen als directe lijn slechts van belang of sprake is van een verbinding tussen een productie-installatie van gas en een of meer gasverbruikers. De verhouding tussen de hoeveelheid geproduceerd 'gas' (waterstofgas) en het verbruik spelen bij de kwalificatie van een gasleidingenstelsel als 'directe lijn' geen rol.⁵

⁴ Pleitnota Trinseo, nr. 2.6.

⁵ Zie TK 2012/2013, 33493, nr. 6, blz. 32/33.

18. In de LHC-krakers van Dow Benelux wordt waterstofgas geproduceerd dat (gemengd met aardgas) als brandstofgas aan de bedrijven aangesloten op het 8 bar menggasnet ter beschikking wordt gesteld. Als het in het menggasnet aanwezige brandstofgas ('fuel gas') als 'gas' in de zin van de Gaswet wordt aangemerkt is sprake van door Dow Benelux met een productie-installatie geproduceerd 'gas' (ex artikel 1, lid 1, onderdeel b Gaswet) dat met het 8 bar menggasnet rechtstreeks ter beschikking wordt gesteld aan de bedrijven aangesloten op dit 8 bar menggasnet. Daarmee kwalificeert het 8 bar menggasnet in dat geval als een in artikel 1, lid 1, onderdeel a Gaswet bedoelde directe lijn.

II. AANSLUITING BLUE CUPE NETHERLANDS B.V.

19. Met deze brief maakt Dow Benelux tevens van de gelegenheid gebruik u te informeren over de aansluiting van het bedrijf Blue Cube Netherlands B.V. op het 8 bar menggasnet van Dow Benelux.

20. Met ingang van 1 mei 2015 is een fabriek die (voorheen) onderdeel uitmaakte van het fabriekscomplex van Dow Benelux op de locatie Terneuzen ondergebracht in een zelfstandige juridische entiteit, genaamd Blue Cube Netherlands B.V. (hierna "Blue Cube"), welk bedrijf is geregistreerd onder KVK nummer 57739501. Dit bedrijf maakt onderdeel uit van de ketenprocessen waarbij aardolie tot tal van specifieke chemische producten wordt verwerkt. Dow Benelux levert aan Blue Cube grondstoffen, zoals benzeen en propyleen die vervolgens worden verwerkt door Blue Cube tot de nieuwe chemische stof cummen. Blue Cube levert vervolgens verschillende chemische stoffen, zoals Cumeen Heavies, Benzeen drag, Propaan, Butaan en condensaat aan Dow Benelux. Tevens voert Blue Cube bij de productieprocessen vrijgekomen afvalwater af aan Dow Benelux. Naast een aansluiting op het 8 bar menggasnet van Dow Benelux beschikt Blue Cube ook over een aansluiting op het aan Dow Netwerk B.V. toebehorende elektriciteitsnet.

21. De naam en adresgegevens van Blue Cube zijn:

Blue Cube Netherlands B.V. (KvK nr. 57739501)
Herbert H. Dowweg 5
4542 NM Hoek
Postbus 48
4530 AA Terneuzen
gevestigd op de percelen A 948 en 947 op het bedrijfsterrein van Dow Benelux te Terneuzen.

Blue Cupe is thans een 100% dochteronderneming die onderdeel uitmaakt van het Dow Benelux concern.

22. Blue Cube is aangesloten op het 8 bar menggasnet van Dow Benelux. Het overdrachtpunt van deze aansluiting bevindt zich op perceel A 917. Het gemiddelde gasverbruik van Blue Cube bedraagt ca. 160.000 GJ/jaar.

Het Bestuur van de ACM wordt verzocht deze brief te registreren als een door Dow Benelux ingediende schriftelijke zienswijze (ex artikel 3:16 AWB) op het Ontwerpbesluit. Dow Benelux verzoekt u deze zienswijze te betrekken bij de besluitvorming van de ACM op de door Dow Benelux ingediende aanvraag (voor zover vereist) voor een ontheffing voor een gesloten distributiesysteem (gasnet) op de locatie Terneuzen.

Ik verzoek u de ontvangst van deze brief aan ondergetekende schriftelijk te bevestigen. Graag verneem ik van u omtrent het verdere verloop van deze procedure.

Deze brief bevat geen vertrouwelijke gegevens. Tegen openbaarmaking van deze brief bestaan van de zijde van Dow Benelux dan ook geen bezwaren.

Hoogachtend,

mr. M.R. het Lam
(advocaat/gemachtigde)

mr. M.L. Pigmans
(advocaat/gemachtigde)